

Starostwo Powiatowe w Elblągu
ul. Saperów 14a, 82-300 Elbląg

Powiat Elbląski

1. Charakterystyka powiatu

Powiat elbląski leży w zachodniej części województwa warmińsko , mazurskiego, zajmuje powierzchnię 143 055 ha. Obszar powiatu zamieszkuje blisko 57 tys. osób, co stanowi 4% ludności województwa. Powiat elbląski podzielony jest na 9 jednostek administracyjnych, w tym 3 o charakterze miejsko-wiejskim: Młynary, Pasłęk, Tolkmicko i 6 o charakterze wiejskim: Elbląg, Godkowo, Gronowo Elbląskie, Markusy, Milejewo i Rychliki. Walory powiatu elbląskiego to: centralne położenie Elbląga względem powiatu elbląskiego i bliskość dużych portowych metropolii, położenie w pasie ważnych układów komunikacyjnych, dostęp do morza Bałtyckiego przez Zalew Wiślany i port w Elblągu, duży udział wód powierzchniowych i lasów w ogólnej powierzchni ok.40% bogactwo flory i fauny oraz znaczny udział obszarów przyrodniczo cennych, niezwykle bogata historia i zachowane dziedzictwo kulturowe.

Jedną z największych atrakcji turystycznych powiatu elbląskiego i to na skalę europejską jest Kanał Elbląski. Zaprojektował go w latach 1825 - 1844 holenderski inżynier Jakub Jerzy Steenke. Budowę rozpoczęto w 1846 roku. Całkowita długość drogi wodnej wynosi 127,5 km. Perełką tej jednej z dwóch tego typu dróg na świecie jest pięć pochylni Buczyniec, Kąty, Oleśnica, Jelenie, Całuny dzięki którym statki pokonują 2 km po suchym lądzie. Zadaniem systemu pochylni jest pokonanie olbrzymiej różnicy poziomu wód, wynoszącej około 100 m na przestrzeni 9,6 km.

Ze względu na rzeźbę terenu w powiecie elbląskim można spotkać krajobrazy:

- nadzalewowe gmina Elbląg, Tolkmicko
- deltowe gmina Elbląg
- jeziorno-bagienne gmina Elbląg, Markusy
- równin i wzniesień morenowych gmina Pasłęk
- pagórków pojeziernych gmina Godkowo
- dolin i równin dolina rzeki Baudy, Wąskiej Pasłęki).

W związku z występowaniem obszarów o wybitnych walorach przyrodniczych utworzona jest sieć obszarów przyrodniczo cennych, prawnie chronionych, m.in. rezerwat przyrody, Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej, Obszary Chronionego Krajobrazu. Niepowtarzalnym zjawiskiem jest rezerwat jeziora Druzno zaliczany do rezerwatów o randze międzynarodowej. Występuje tu około 180 gatunków ptactwa błotnego i wodnego. Jest ono miejscem lęgowym i ostoją rzadko występujących gatunków.

Na terenie powiatu znajduje się wiele zabytków z okresu średniowiecza i wieków nowożytnych, są to m.in.: ratusz Gotycki, Brama Kamienna i Młyńska w Pasłęku, układ urbanistyczny Starego Miasta w Młynarach, Pasłęku i Tolkmicku, zabytkowa letnia rezydencja cesarska w Kadynach gmina Tolkmicko unikatowe stanowiska archeologiczne z licznymi grodziskami Weklice, Janów zespoły dworsko-pałacowe, w tym: dwór Dohnówz XVIII w Dawidach gmina Paslęk) i Bielicy gmina Godkowo zespół pałacowy w Janowie Pomorskim gmina Elbląg zespół pałacowo-parkowy w Kwitajnach gmina Paslęk pałac wraz z parkiem w Powodowie i Topolnie Wielkim gmina Rychliki zespół dworsko-parkowy w Połoninach gmina Tolkmicko układ ruralistyczny wsi Tropy Elbląskie gmina Elbląg) i Kadyny gmina Tolkmicko liczne zabytkowe kościoły, kaplice i cmentarze.

Do Rejestru Zabytków wpisano 198 obiektów, w tym 35 kościołów, 5 kaplic, 5 cmentarzy ewangelickie, mennonickie i żydowski) i 13 cmentarzy przykościelnych, zamek krzyżacki, 23 zespoły dworsko-pałacowe, 3 zagrody typu holenderskiego. Charakterystyczne niegdyś dla tego terenu wiatraki występują już nielicznie.

Jedną z unikatowych atrakcji powiatu elbląskiego są liczne obiekty kultury materialnej związanej z osadnictwem mennonickim. Mennonici członkowie anabaptystycznego ruchu religijnego przybyli na żuławy z Niderlandów na początku XVI w. Na terenie powiatu można spotkać wspaniałe domy podcieniowe, zagrody typu holenderskiego, bardzo liczne są kościoły oraz inne obiekty sakralne, dawne cmentarze mennonickie. Wielką gratką są urządzenia hydrotechniczne: stacje pomp odwadniających, kanały śluzy, mosty podnoszone i obrotowe.

Zachowane dziedzictwo kulturowe, bogata historia, unikatowe stanowiska archeologiczne, wybitne walory krajoznawcze z zachowanymi naturalnymi krajobrazami, znaczna ilość lasów i wód powierzchniowych stanowią dobre warunki do rozwoju różnych form wypoczynku i rekreacji.

Na terenie powiatu elbląskiego znajduje się wiele ciekawych szlaków turystycznych m.in.: Szlak Kopernikowski, biegnący przez miejscowość, w których przebywał Mikołaj Kopernik, Szlak św. Wojciecha z Elbląga do Świętego Gaju - miejsca męczeństwa św. Wojciecha, Szlak wodny na Kanale Elbląskim z zespołem pięciu pochylni, tor wodny na rzece Elbląg i Zalewie Wiślanym, trasy rowerowe, piesze i konne między innymi po Wysoczyźnie Elbląskiej.

Powiat elbląski oferuje odwiedzającym szereg hoteli, zajazdów, gospodarstw agroturystycznych oraz obiektów gastronomicznych. Powiat posiada dogodną sieć systemów transportowych oraz komunikacji drogowej, kolejowej oraz wodnej, ma łatwy dostęp do przejść granicznych. Na swoim terenie posiada również grunty specjalnej strefy ekonomicznej, które są do dyspozycji potencjalnych inwestorów. Powiat elbląski jest obszarem o korzystnym położeniu geograficznym, bogatą przyrodą i krajobrazem łączącym w sobie wyżyny, niziny oraz depresję najniższej położony punkt w Polsce 1,8m p.p.m w Raczkach Elbląskich). Krzyżuje się tu wiele szlaków turystycznych. Władze samorządowe wraz z życzliwymi mieszkańcami sprzyjają harmonijnemu rozwojowi tej ziemi i zachowaniu jej cennych walorów przyrodniczych, kulturowych, co przyciąga z roku na rok coraz szerszą rzeszę turystów.

2. Powiaty partnerskie

- 2.1. Kreis Steinburg (Niemcy) od 2001r.,
- 2.2. Rejon Rezina (Mołdawia) od 2014 r.,
- 2.3. Administracja „Zielenogradski Okręg Miejski” (Obwód Kaliningradzki, Federacja Rosyjska) od 2017 r.

3. Opis działań z zakresu współpracy międzynarodowej

3.1. Współpraca Powiatu Elbląskiego z partnerem niemieckim

3.1.1. Określenie partnera niemieckiego:

Powiat Steinburg, Kraj Związkowy Schleswig-Holstein, Republika Federalna Niemiec.

3.1.2. Data zawarcia partnerstwa:

14.09.2001

3.1.3. Co spowodowało, że został wybrany właśnie ten partner:

Wybór Powiatu Steinburg, jako partnera był w pewnym sensie naturalną konsekwencją wcześniejszej o 10 lat partnerskiej współpracy pomiędzy miastem Pasłęk z powiatu elbląskiego oraz miasta Itzehoe z powiatu Steinburg. W roku 1999 podczas wizyty władz Pasłęka w Itzehoe doszło do spotkania Starosty Elbląskiego ze Starostą Powiatu Steinburg, co zaowocowało nawiązaniem stałych kontaktów pomiędzy powiatami i w niedługim czasie podpisaniem umowy o partnerstwie.

3.1.4. Główne formy współpracy:

Coroczna wymiana młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i odbywanie praktyk zawodowych przez uczniów. Wizyty władz obu powiatów. Podpisany dokument stworzył realne możliwości wymiany doświadczeń w zakresie sportu i turystyki, kultury, ochrony zdrowia, ochrony środowiska, współpracy biznesu i rozwoju przedsiębiorczości, a także w wielu innych dziedzinach.

3.1.5. Założenia partnerstwa:

- 3.1.5.1. Wspieranie spotkań mieszkańców z obu powiatów, przede wszystkim młodzieży, w celu umożliwienia dobrosąsiedzkich stosunków i przyjaźni.
- 3.1.5.2. Społeczne, religijne i kulturowe życie w obu powiatach powinno być wielorakie i odznaczać się różnicowaniem. Stosunki partnerskie powinny opierać się na zasadach tolerancji poszanowania tradycji kulturowych. Problematyka ta winna być realizowana przede wszystkim poprzez spotkania szkół, organizacji, stowarzyszeń i związków, a także prywatnej inicjatywy. Wystawy, imprezy informacyjne i publikacje o różnorodnej tematyce będą źródłem informacji ludności o zakresie współpracy partnerskiej pomiędzy DWOMA powiatami.
- 3.1.5.3. Rozwój kontaktów na płaszczyźnie gospodarczej i turystycznej pomiędzy przedsiębiorstwami, organizacjami rzemieślników, handlowców, rolników.
- 3.1.5.4. Wymiana informacji na temat budowy i dalszego rozwoju komunalnych struktur administracyjnych.
- 3.1.5.5. Dalsze partnerstwo obu powiatów będzie w dużej mierze zależało od stopnia zaangażowania społeczeństw lokalnych.
- 3.1.5.6. Strony są gotowe do partycypowania w kosztach spotkań odbywanych w ramach partnerstwa, będących w dyspozycji obu powiatów. Koszty pozostałych kontaktów organizacji, biorących udział w spotkaniach, będą regulowane indywidualnie przez te jednostki.

3.1.6. Inne ciekawostki dotyczące współpracy:

- 3.1.6.1. W 2009 roku obydwie powiaty realizowały wspólny projekt pod nazwą „Powielajmy to, co dobre – naprawiajmy to, co złe”. Projekt miał na celu wzmocnienie operacyjne powiatu elbląskiego i powiatu Steinburg poprzez wymianę doświadczeń podczas wspólnie organizowanych spotkań i warsztatów. Program spotkań był bardzo bogaty – obejmował on liczne wizyty studyjne w instytucjach i organizacjach związanych z zainteresowaniami czterech grup tematycznych: oświata, turystyka i promocja, bezpieczeństwo i porządek publiczny, w skład których wchodził radni powiatu elbląskiego, członkowie zarządu powiatu, pracownicy Starostwa Powiatowego, dyrektorzy jednostek organizacyjnych oraz przedstawiciele służb i straży, m.in. policji i straży pożarnej – łącznie 60 osób. W celu bardziej efektywnego wykorzystania czasu, dla każdej z grup zaplanowano odrębny program. Dzięki przeprowadzonym warsztatom i wizytom studyjnym samorządowcy zyskali wiele ciekawych wrażeń, które z pewnością przełożą się na usprawnienie funkcjonowania jednostek organizacyjnych obu powiatów.
- 3.1.6.2. W 2014 r. powstało w powiecie Steinburg Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Partnerstwa Powiatu Steinburg i Powiatu Elbląskiego. W skład stowarzyszenia wchodzi między innymi byli i obecni burmistrzowie, radni i samorządowcy z terenu partnerskiego powiatu Steinburg, przedstawiciele organizacji

pozarządowych, którzy biorą udział w tej współpracy. W maju 2016 r. 27-osobowa grupa członków Stowarzyszenia odwiedziła Powiat Elbląski.

3.1.6.3. W czerwcu 2010 roku przedstawiciele obu powiatów uczestniczyli wspólnie w pierwszym Festiwalu Partnerstw Polsko-Niemieckich. Ideą tej imprezy było zacieśnianie i utrwalanie więzi samorządów województwa warmińsko-mazurskiego ze swoimi zagranicznymi partnerami oraz rozwijanie nowych obszarów wspólnych inicjatyw. Podczas Festiwalu powiat elbląski odwiedziła czteroosobowa delegacja z powiatu Steinburg. W trakcie spotkania w Olsztynie marszałek województwa Jacek Protas wręczył Hansowi-Friedrichowi Tiemannowi, przewodniczącemu Rady Powiatu Steinburg, Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

3.1.6.4. Od 2005 roku Powiat Elbląski organizuje corocznie wymianę uczniów szkół ponadgimnazjalnych z partnerskim Powiatem Steinburg (Niemcy). Uczestniczą w niej z dużym zaangażowaniem nauczyciele i uczniowie z Detlefsengymnasium w Gluckstadt, Sophie-Scholl-Gymnasium w Itzehoe, Zespołu Szkół w Pasłęku, Zespołu Szkół Ekonomicznych i Technicznych w Pasłęku i Liceum Plastycznego w Gronowie Górnym. Młodzież na zmianę spędza czas w Niemczech i Polsce, mieszkając u rodzin uczniów. Każdorazowo w wymianie uczestniczy ok. 60 uczniów – po 30 z Polski i Niemiec.

Dotychczas zrealizowane projekty obejmowały m.in. takie tematy jak „Nasza mała ojczyzna”, tworzenie przewodnika turystycznego po regionie dla młodzieży, „Europa to my” – spotkania z eurodeputowanymi oraz regionalnymi lokalnymi politykami, „Polsko-Niemieckie Questy” - poznajemy ciekawostki powiatu elbląskiego – tworzenie questów turystycznych adresowanych do młodzieży, itp.

W realizowanych projektach położono szczególny nacisk na praktyczne zajęcia, których głównym celem jest zainicjowanie aktywnej komunikacji językowej pomiędzy polskimi i niemieckimi uczestnikami projektu. Zajęcia seminaryjne i warsztatowe przeplatane są wycieczkami, co pozwala uniknąć monotonii. Indywidualnemu poznaniu się uczestników i nawiązaniu przyjaźni służą takie punkty programu jak wspólne zawody sportowe oraz ognisko, podczas którego uczestnicy wspólnie śpiewają piosenki w języku angielskim, niemieckim i polskim. Uczestnicy, często z pomocą rodziców, spontanicznie organizują dodatkowe spotkania w godzinach popołudniowych, w czasie wolnym od oficjalnych zajęć.

Projekty służą podtrzymaniu i rozwojowi partnerskiej współpracy pomiędzy Powiatem Elbląskim i Powiatem Steinburg. Rozwinięte zostały stałe robocze kontakty pomiędzy wydziałami Starostw Powiatowych odpowiedzialnymi za problemy edukacji i młodzieży w obu powiatach.

Wszystkie projekty zostały zrealizowane całkowicie ze środków własnych obu samorządów przy wsparciu Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

3.2. Współpraca Powiatu Elbląskiego z partnerem mołdawskim

3.2.1. Określenie partnera mołdawskiego:

Powiat Rezina, Republika Mołdawii.

3.2.2. Data zawarcia partnerstwa:

26.06.2014

3.2.3. Główne cele współpracy:

Strony umowy wspierać będą rozwój kontaktów na płaszczyźnie gospodarczej, kulturalnej, sportowej i turystycznej pomiędzy przedsiębiorstwami, placówkami oświatowymi powiatu i jednostkami organizacyjnymi obu samorządów, organizacjami rzemieślników, handlowców, rolników. Oba powiaty będą dążyć do wymiany informacji na temat budowy i dalszego rozwoju struktur administracyjnych.

W 2013 r. zrealizowany został projekt dofinansowany przez Ministra Spraw Zagranicznych RP pt. „Nawiązanie współpracy międzynarodowej pomiędzy samorządem Powiatu Elbląskiego, a Rejonem Rezina w Mołdawii w zakresie wymiany doświadczeń funkcjonowania samorządności, demokracji, rozwoju gospodarczego, wymiany kulturalnej i sportowej”. W powiecie elbląskim przez tydzień przebywała sześciuosobowa delegacja z mołdawskiego powiatu Rezina. W jej skład wchodził radni, urzędnicy samorządowi i lokalni przedsiębiorcy. Celem wizyty było zapoczątkowanie stałych kontaktów, polegających na wymianie

doświadczeń związanych z funkcjonowaniem samorządności, współpracy gospodarczej, wymianie młodzieży, itp.

Goście odwiedzili Zespół Szkół w Pasłęku, gdzie zapoznali się z polskim systemem edukacji. Sporo uwagi poświęcono zagadnieniom związanym ze szkolnictwem zawodowym.

Przy okazji pobytu w Pasłęku goście złożyli krótkie wizyty w stadninie koni w Rzecznęj oraz na polu golfowym Sand Valley, gdzie szczególnie interesowali się możliwościami inwestowania przez zagranicznych przedsiębiorców w Polsce.

Bardzo ciekawe było spotkanie w elbląskim Parku Technologicznym i wizyta w działających na jego terenie przedsiębiorstwach. Kolejnym punktem programu wizyty było spotkanie z władzami Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu. Goście chcieli dowiedzieć się jak najwięcej o funkcjonowaniu przedsiębiorstw i instytucji w kraju członkowskim Unii Europejskiej. Ich duże zainteresowanie wieloma praktycznymi rozwiązaniami w naszym regionie świadczy o chęci przeniesienia dobrych praktyk do powiatu Rezina w Mołdawii. W kolejnych dniach wizyty goście zapoznali się z prawnymi uwarunkowaniami funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce, odwiedzili miasto i gminę Młynary, zwiedzili zakład produkcyjny Spółdzielni Mleczarskiej „Spomlek”, spotkali się z radnymi powiatu elbląskiego podczas sesji Rady Powiatu.

W maju 2014 r. oficjalna delegacja powiatu elbląskiego przebywała z wizytą w powiecie Rezina w Mołdawii. Spotkanie służyło wzajemnemu poznaniu się, uzgodnione zostały kierunki przyszłej współpracy między powiatami. Program wizyty był bardzo bogaty, obejmował między innymi udział w międzynarodowym forum gospodarczym, wizyty w przedsiębiorstwach, szkołach, placówkach służby zdrowia.

Ważnym elementem była sesja rady powiatu Rezina, podczas której uchwalono a następnie podpisano porozumienie o partnerskiej współpracy między obu powiatami. Oczekiwania strony mołdawskiej są niemałe. Ustalono, że w najbliższym czasie priorytetami będą wymiana młodzieży, ochrona zdrowia oraz szkolenia dotyczące przygotowywania i realizacji projektów dofinansowanych ze środków przedakcesyjnych, z których już niebawem Mołdawia będzie mogła korzystać.

4. Zdjęcia

Mołdawia

Mołdawia

Mołdawia

Niemcy

Niemcy

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego powstał w 2015 r.
Jest państwową jednostką budżetową podległą MSWiA.
Działa na rzecz dalszej profesjonalizacji samorządu terytorialnego i administracji publicznej.

NIST, ul. Zielona 18, Łódź 90-601
Sekretariat tel. +48 42 633 10 70
e-mail: sekretariat@nist.gov.pl